

همدلی ملت‌هاست

همین سادگی و بی‌پیراستگی اش می‌تواند نظر تمامی مخاطبان موسیقی جهان را به خود جلب کند.

موسیقی فادو اصولاً از پورتو شروع شده است و بعدها توسعه بیشتری پیدا کرد، این موسیقی در ابتدا بسیار موسیقی غمگینی بود ولی در بستر زمان در طی دو قرن گذشته، وقتی در میان مردم راه پیدا کرد در کف خیابان‌ها هم اجرا شد، کم‌کم ریتم شادی توامان با حسی از زندگی و حرکت را به خود گرفت. البته میان موسیقی فادو و سنتی پر تقال تفاوت‌هایی است، به همین دلیل برخی مجذوب موسیقی فادو و برخی علاقه مند به موسیقی فادو هستند.

آیا دوست دارید که با هنرمندان موسیقی ایران یک اجرای تلفیقی از موسیقی محلی ایران و فادوی پر تقالی داشته باشید؟ بله، بسیار هم علاقه مندم. اتفاقاً این ما این کار را در چندین کشور جهان، من جمله برزیل و ژاپن و کشورهای مختلف دیگر دنیا هم انجام داده‌ایم و تجربه بسیار خلاقانه و لذت بخشی را رقم زدیم. به همین ترتیب در ایران هم امکان این اتفاق حتما هست و من از آن استقبال می‌کنم. چرا که موسیقی زبانی ملی است که قادر است در همه جای دنیا بدون نیاز به کمک کسی خودش را معرفی می‌کند.

چطور شد که در جشنواره موسیقی فجر شرکت کردید؟ حدود ۱۵ سال است که با مترجم ایرانی الاصل خود در دنیا سفر می‌کنم و در جشنواره‌های مختلف موسیقیایی دنیا شرکت می‌کنیم در آخرین نمايشگاه جهانی موسیقی در لیسبون پر تقال که در آبان ماه برگزار شده بود، مترجم ایرانی از بنده خواستند که در جشنواره بین‌المللی موسیقی فجر ایران شرکت کنم و من هم با کمال میل پذیرفتم.

جشنواره موسیقی فجر ایران را در سطح بین‌المللی چگونه ارزیابی کرده‌اید؟

همه چیز در ایران برای من بسیار جذاب بوده است، چه از کیفیت صدای خوب و حرفه‌ای سالن، و سازهای بسیار تخصصی و حرفه‌ای و... اما بیشتر از همه خوشحالم از اینکه به ایران سفر داشته‌ام و از ارتباط با مردم این کشور با این تمدن کهن لذت برده‌ام.

از نظر شما، زبان موسیقی تا چه اندازه در تعامل ملت‌ها و دیپلماسی کشورهای جهان با یکدیگر تاثیر دارد؟

از نظر من دنیا بسیار کوچک است و حالا همین دنیای کوچک به زبان‌ها و فرهنگ‌های مختلف و متنوع تقسیم شده است. بعد از اتفاقی که با ویروس کرونا و همه‌گیر شدن بیماری کوید در جهان افتاد من به این فکر کردم که تنها چیزی که می‌تواند منجر این تنهای دورافتادگی انسان‌ها از هم باشد، فقط زبان هنر است. چرا که این زبان نیاز به درک غیر مستقیم ندارد و همه مردم دنیا از هر نژاد و تبعیتی می‌توانند بدون واسطه، هنر را درک کنند. از نظر من این افق چشم‌اندازی روشن به آینده جهان است و تنها چیزی که دنیا را به اتحاد می‌رساند هنر است.

در همین زمان باقی مانده باز دیدی از اماکن مختلف فرهنگی و هنری ایران داشته باشم.

در مورد موسیقی فادو، و جایگاه آن در تاریخچه موسیقی پر تقال بفرمایید؟

موسیقی فادو، موسیقی کهن و سنتی پر تقالی است، که برای مردم کشورمان جنبه نوستالوژیک دارد این موسیقی از قرون گذشته وجود داشته است و دارای فرم‌های متنوعی است و ما امروز در اینجا موسیقی‌هایی که با ریتم‌های شادتری بوده‌اند را اجرا کردیم. کلمه فادو به معنای نهایت است.

در مطالعاتی که درباره این موسیقی داشته‌ام، متوجه شده‌ام که از دیرباز در بانوردان پر تقالی به این موسیقی گرایش داشته‌اند و به نوعی این موسیقی روح موسیقایی کشور پر تقال است.

بله همین‌طور است این موسیقی خاستگاه بلندی در اعماق کشور پر تقال و در بانوردان کهن آن دارد. فادو یک موسیقی شهری و بومی است که از دل در بانوردان این کشور آغاز شده است و اجراهای ابتدایی آن برای مردم عادی و فقیر این کشور بوده است که بعدترها به تاریخ موسیقی پر تقال تبدیل شده و توسعه یافته است.

در میانه کنسرت اشاره فرمودید، که در اجرای این موسیقی از گیتار منحصر به فردی از کشور پر تقال استفاده می‌کنید که در صحنه هم شاهد خاص بودن شکل و شمایل آن شده‌ایم، سوالم این است که آیا این گیتار پر تقالی در نوع نواخت و صداسازی با سایر گیتارهای جهان متفاوت است؟

جقدر خوب که برایتان قابل توجه بوده است، من دلم می‌خواست در این مورد صحبت‌های تخصصی‌اوری با او لوبویرا را که نوازنده گیتار پر تقالی بود را بشنوم، چرا که او رباتو سازنده ساز است و از مهارت‌های او ساخت گیتار پر تقالی است. گیتار پر تقالی یک ساز منحصر به فرد است که کوک مخصوص به خودش را دارد، این گیتار ۱۲ سیم دارد که به صورت دو تایی بر روی ساز بسته می‌شود. از آنجایی که سازهای موسیقی در قرن ۱۸ بسیار گران بوده است و مردم عادی قدرت خرید آن را نداشته‌اند در واقع این ساز که توسط مردم فقیر ساخته شد از همان زمان توسعه پیدا کرد و از حوزه سلطنتی و کاخ‌ها به کف خیابان انتقال پیدا کرد و به سرعت همه‌گیر شد.

قطعاً که امشب روی صحنه تالار وحدت ایران به اجرا گذاشتید، بسیار زیبا و گوش‌نواز بودند، آیا این اجرا دست چینی از بهترین قطعات موسیقی فادوی پر تقالی بود؟

بله، قطعه‌هایی که اجرا شدند گلچینی از موسیقی محلی مناطق مختلفی از کشور پر تقال بود و خوشبختانه ۳ الی ۴ فرم مختلف از نواهای فادویی کشور پر تقال را پوشش دادیم که از بخش‌های مختلف انتخاب شده بودند.

به این ترتیب احساس من بر این است که موسیقی فادو بیشتر یک ملودی شاد با ریتمی ساده و کودکانه است که در

دانشگاه، این قطعه را به والدینم تقدیم کردم. وی بیان کرد: ما این موسیقی را در بیش از ۴۰ کشور اجرا کرده‌ایم و تقریباً با آن ارتباط برقرار کردند. آیا شما هم با آن ارتباط می‌گیرید؟ و در ادامه حاضران در سالن با تشویق‌های پی‌در پی این اثر را با خواننده همراهی کردند و در ادامه یک موسیقی بی‌کلام در سه بخش بر پایه ویس پیانو اجرا شد و این هنرمند ابراز امیدواری داشت تا مخاطبان از این کار لذت برده باشند. ماریو پس از اجرای قطعه بعدی اظهار داشت: مادر بزرگم اصالتاً اسپانیایی است و این سبک موسیقی در دهه‌های ۵۰-۶۰ میلادی در آنجا رونق گرفت و در پایان قطعه «دختری با چشم‌های سبز» به اجرا درآمد. این خواننده و نوازنده گفت: بسیار خوشحالم توانستم پرتازگی برای شما اجرایی داشته باشم. سپس از اینکه ما را به این جشنواره موسیقی دعوت کردید، نخستین باری است که به ایران می‌آیم و علاقه‌مندم موسیقی‌ام را در سراسر جهان و برای ایجاد وحدت و همدلی در بین مردم اجرا کنم تا مردم کشورهای مختلف به یکدیگر نزدیک‌تر شوند. در پایان خواننده اشاره می‌کند که برای نخستین بار است که به ایران می‌آید و خوشحال است که با زبان موسیقی که در جهان مرزی برایش نمی‌توان قائل شد با ایرانیان حرف می‌زند چرا که زبان موسیقی یک زبان بین‌المللی برای رد شدن از همه مرزها و خط‌کشی‌هاست.

در ابتدا لطفاً خود را معرفی بفرمایید؟

ماریو دوپراگا هستم خواننده و پیانیست گروه فادو از کشور پر تقال، آنچه که امشب اجرا شد در واقع موسیقی فادو و یا موسیقی سنتی کشور پر تقال بود که از قرن ۱۷ و ۱۸ که بر روی پیانو اجرایی می‌شود. این برنامه در ۴۰ کشور دیگر جهان نیز اجرا شده است و خوشحالم که برای نخستین بار به کشور ایران آمده‌ام و با این موسیقی میزبان مهربانی هنردوستان ایرانی بوده‌ام.

با توجه به اینکه گفتید برای اولین بار است که به ایران آمده‌اید، آیا در سفر به ایران و شرکت در سی و هشتمین جشنواره موسیقی فجر، به تماشای اجرای آثار موسیقایی ایرانی هم نشست‌اید؟

خبر مناسبانه به دلیل اینکه اقامت‌ام در ایران بسیار کوتاه بوده است نتوانستم به دیدن این اجراها بنشینم، من امروز صبح به ایران آمده‌ام و فردا بلیط برگشت دارم و در این فرصت مجالی برای شنیدن این آثار نداشتم. اما در همین فرصت کوتاه از فرهنگ قدیمی و کهن ایران بسیار لذت برده‌ام و قصد دارم